



**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО

на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інформаційних
технологій та економіки

_____ /Тетяна ШТЕРМА/

«___» _____ 2025 р.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Управлінський облік»

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок

Спеціальність:

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

Галузь знань:

07«Управління та адміністрування»

D «Бізнес, адміністрування та право»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

Інформаційних технологій та економіки

Мова навчання:

українська

Розробник:

Рошко Наталія Борисівна, кандидат економічних наук

Профайл викладача

<https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/#>

E-mail:

nataliangelyuk1987@gmail.com

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Управлінський облік» включає в себе вивчення таких проблем, як аналіз поведінки різних видів витрат, їх вплив на величину фінансового результату, систем обліку витрат і калькулювання собівартості у різних типах виробничих процесів, планування на тривалий період і на майбутній рік (кошторис бюджетування), застосування системи нормування витрат і аналіз відхилень фактичних даних від їх нормативних або бюджетних значень, оцінка діяльності центрів відповідальності і ефективності управління в цілому тощо.

Дисципліна «Управлінський облік» є складовою навчального плану, вона є вибірковою для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 4 кредити. Форма підсумкового контролю – залік.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни «Управлінський облік» є формування системи теоретичних знань та практичних вмінь щодо організації та методики ведення управлінського обліку, забезпечення побудови інформаційної моделі для прийняття управлінських рішень внутрішніми користувачами облікової інформації. Управлінський облік сприяє створенню якісно нових підходів, що ґрунтуються на ідеях гармонізації різних видів обліку (інформаційних систем) в орієнтації облікових процедур на управлінські цілі, що надасть змогу отримати облікові релевантні дані для забезпечення прийняття управлінським персоналом ефективних рішень.

Завдання дисципліни «Управлінський облік» є формування інформаційної системи щодо управлінського обліку та його вдосконалення; вивчення принципів і методів управлінського обліку; місце і роль в управлінні діяльністю підприємства, способи його організації; розкрити суті контрольної функції управлінського обліку на основі вивчення методики обліку за центрами відповідальності, бюджетування діяльності підприємств; вивчення організації управлінського обліку; формування навичок прийняття управлінських рішень на основі інформації про конкретні господарські ситуації.

Предметом вивчення дисципліни «Управлінський облік» є витрати виробництва, собівартість продукції та її калькулювання, доходи, фінансові результати за сегментами діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- суть концептуальних положень управлінського обліку;
- сутність взаємозв'язку інформації та системи управлінського обліку;
- ролі управлінського обліку в обліковій системі підприємства;
- цілі інформаційної системи управлінського обліку та вимоги до управлінської інформації;
- методологічні засади процесу прийняття рішень;
- методичний інструментарій щодо класифікації і поведінки витрат;
- сучасні методи калькулювання собівартості;
- методику і організацію бюджетування на підприємстві; методичні системи обліку при проведенні аналізу витрат.

вміти:

- формувати облікову інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень;
- підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку з управлінського обліку;
- ідентифікувати та оцінювати управлінський облік за центрами відповідальності;
- застосовувати відповідні методи і прийоми в процесі обліку витрат і калькулювання;
- складати та аналізувати бюджети з метою планування діяльності підприємства;

- моніторити інформацію про рівень витрат та їх розподіл за центрами відповідальності.

3. Компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Тема 2. Склад, класифікація і поведінка витрат

Тема 3. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості

Тема 4. Облік і калькулювання за повними витратами

Тема 5. Облік і калькулювання за змінними витратами

Тема 6. Облік і калькулювання за нормативними витратами

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Тема 9. Бюджетування і контроль

Тема 10. Облік і контроль за центрами відповідальності

Тема 11. Управлінський облік як інформаційна система для прийняття стратегічних управлінських рішень

5. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-3 бали);
 - письмове опитування - (0-3 бали);
 - тестування; (0-5 бали);
 - презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
 - аналітичні звіти; (0-5 балів);
 - розв'язування практичних ситуацій; (0-3 бали);
 - отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5-15 балів);
 - публікація тез чи статті (5-10 балів);
 - модульна контрольна робота (0-20 балів)
- підсумковий контроль – диференційований залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль у формі заліку.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

6. Література

Основна

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 534 с.
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І., Воскресенська Т.І., Микитюк Н.О. Управлінський облік: підручник. Львів. Видавництво Львівської політехніки. 2023. 672 с.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 892. URL: <http://zakon.ua>.
5. Задорожний З.-М.В., Муравський В.В., Семанюк В.З., Омецінська І.Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с.
6. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік: прикладі, задачі, тести: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.
7. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я. Внутрішньогосподарська звітність у системі управління підприємством. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. П(С)БО 16 «Витрати»: Наказ Міністерством Фінансів України від 31 грудня 1999 року №318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
10. Управлінський облік : навч. посіб. / Л.В. Гуцаленко та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 370 с.
11. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 792с.

12. Шевців Л.Ю. Управлінський облік : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2022. 642 с.
13. Білошкурський М. В, Заїчко І. В., Ковернінська Ю. В. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. Том 7. № 2. URL: <https://is-journal.com/is/issue/view/19>
14. Вербівська Л. В., Заїчко І. В., Тимченко Т. М. Управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємств в реаліях цифрової економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №2. С. 67- 73
15. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
16. Гриценко Л. Л., Дейнека О. В., Боярко І.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : КНУ, Університетська книга, 2023. 285 с.
17. Гуцаленко Л., Колеснікова О., Лепетан І., Марчук У., Мельникова Л. Управлінський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 370 с.
18. Задорожний З.-М. В., Омецінська І. Я., Богуцька Л. Т. Управлінський облік: приклади, задачі, тести: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка». 2020. 211 с.
19. Заїчко І.В., Заїчко І.Д., Заїчко В.І. Внутрішній фінансовий моніторинг грошових потоків підприємства як інструмент управління його фінансовою стійкістю та інвестиційною привабливістю. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. №1(13). С. 118-130. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/258/214>
20. Заїчко І.В., Калач Г.М., Терещук С.А. Дослідження інноваційних методів і стратегій управління кризою та їх вплив на фінансову безпеку підприємств в умовах економічної невизначеності. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. №7(7). С. 595-610. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/15016/15086>
21. Зоріна О. А. Впровадження системи управлінського обліку на підприємстві: організаційний аспект. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. №9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-9-8260>
22. Зоріна О. А. Маржинальний аналіз як важливий інструмент прийняття управлінських рішень. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 11 (258). С. 11-16. URL: http://ndiime.org/wp-content/uploads/2023/02/11_2022.pdf
23. Зоріна О. А. Системи калькулювання собівартості «директ-костинг» та «абзорпшенкостинг»: порівняльна характеристика. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 9(256). С. 16- 20. URL: <http://ndiime.org/wp-content/uploads/2022/12/9-2022.pdf>
24. Зоріна О.А., Петраковська О.В. Інтегрування аналітичних функцій у систему контролінгу корпорацій. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. №5(228). С. 48-54 URL: <http://ndiime.org/wp-content/uploads/2020/07/5-2020.pdf>
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
26. Охотнік С. І., Свічкач Н. М. Управлінський облік: навчальний курс: від теорії до практики. Дніпро: Акцент ПП, 2023. 512 с.
27. Словник термінів бухгалтерського обліку : навч. посіб. / укл. З.-М. В. Задорожний, В. В. Муравський, І. Я. Омецінська. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2021. 120 с.
28. Стратегічний управлінський облік: підручник / [О. В. Фоміна та ін. ; за заг. ред. О. В. Фоміної]; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. 339 с.
29. Управлінський облік : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 371 с.
30. Управлінський облік : підручник / [О. В. Фоміна та ін.] ; за заг. ред. О. В.

Фоміної; Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 227 с.

31. Шевців Л. Ю. Управлінський облік : навч. посіб. Львів : Растр- 7, 2022. 642 с.
32. Євдокименко В.К., Штерма Т.В., Рошко Н.Б. Облікове, контрольне та аналітичне забезпечення управління діловою активністю суб'єкта господарювання. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ». 2023. №12. URL: <https://www.business-inform.net/main/>
33. Вдовічен А. Особливості ведення управлінського обліку під час військового стану в Україні/А. Вдовічен, Н. Рошко//Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.–2024.–№ 2 (94).–С. 64–78.–DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-2.94>. 05.
34. Enhancing Business Competitiveness through Accounting Digitalization | Mejora de la competitividad empresarial mediante la digitalización de la contabilidad Stender, S., Lagovska, O., Roshko, N., Soloshchak, A., Lemishovska, O.Salud, Ciencia y Tecnologia - Serie de Conferencias, 2025, 4, 693 DOI: <https://doi.org/10.56294/sctconf2025693>
35. Никифорак І.І., Дутчак І.Б., Рошко Н.Б. Інновації в сфері обліку в Україні: дослідження впливу нововведень DOI:<https://doi.org/10.37634/efp.2024.2.14>
36. Євдокименко В.К., Кузь В.І. Інструментарій управлінського обліку: ідентифікація та ефективність. Бізнес Інформ. 2023. №1. С.123-129.
37. Ковальчук Т.М., Кузь В.І. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : практикум. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 188 с.

Додаткова:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua
3. Офіційний сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів. URL: www.ifac.org
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
5. Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України. URL: www.ufraa.org